

**Державне міське підприємство
"Івано-Франківськтеплокомуненерго"**

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року
зі Звітом незалежного аудитора

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року

ЗМІСТ

Звіт незалежного аудитора	
Заява про відповідальність управлінського персоналу за складання й затвердження фінансової звітності	1
Звіт про сукупні доходи	2
Звіт про фінансовий стан	3
Звіт про рух грошових коштів	4
Звіт про зміну власного капіталу	5
Примітки до фінансової звітності	6-29

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Управлінському персоналу Державного міського підприємства "Івано-Франківськтеплокомуненерго"

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Державного міського підприємства "Івано-Франківськтеплокомуненерго" (надалі "Компанія"), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2016 року, звіту про сукупний дохід, звіту про зміну власного капіталу та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних в розділі "Основа для думки із застереженням" нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2016 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Основа для думки із застереженням

Як зазначено у Примітці 13 до фінансової звітності, більшість основних засобів Компанії було придбано у період, що характеризувався в Україні гіперінфляцією. Компанія не проводила коригувань вартості таких основних засобів, необхідних для відображення змін загальної купівельної спроможності української гривні відповідно до МСБО 29 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляційної економіки". Ми не отримали прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, щоб підтвердити вартість основних засобів які обліковувалися на балансі Компанії на 31.12.2016 у сумі 36 029 тис.грн. (31.12.2015 – 43 170 тис.грн.) та, відповідно, амортизаційні відрахування за 2016 рік у сумі 6 855 тис.грн. (2015р – 7 141 тис.грн.).

Станом на 31.12.2016 Компанія не відображає право постійного користування земельними ділянками загальною площею 8,7 га у складі основних засобів, що занижує вартість основних засобів станом на звітні дати.

Також, ми не отримали прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі, які б підтверджували суму статутного капіталу Компанії на 31.12.2016 у сумі 24 999 тис.грн (31.12.2015 - 24 618 тис.грн.) та додаткового вкладеного капіталу Компанії на 31.12.2016 на 381 тис.грн. (31.12.2015 - 3 618 тис.грн.).

Компанія не визнає резерв на очікувану вартість накопичених компенсацій по невикористаних відпустках, що не відповідає вимогам МСБО 19 "Виплати працівникам".

Через природу бухгалтерських записів Компанії та обмеження в інформації ми не змогли визначити, чи є потреба в будь-яких коригуваннях цих сум.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних Стандартів Аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі "Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності" нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні для нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Інші питання

Наш звіт підготовлено виключно для власників та управлінського персоналу Компанії з ціллю його подання Європейському Банку Реконструкції і Розвитку та не може бути використаний для інших цілей, не може надаватися іншим особам або використовуватись ними.

Суттєва невизначеність щодо безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на те, що у зв'язку з обставинами, викладеними в Примітці 17 до фінансової звітності, Компанія отримує значну фінансову підтримку від місцевих та державних органів влади. Також звертаємо увагу на Примітку 3.4 до фінансової звітності, яка зазначає, що Компанія зазнала чистих збитків у сумі 86 917 тис.грн. протягом року, що закінчився 31 грудня 2016 р., та на цю дату поточні зобов'язання компанії перевищили її загальні активи на суму 151 907 тис.грн. Як зазначено в Примітці 3.4, ці обставини, які разом з іншими питаннями зазначеними у примітці 3.4, вказують на існування суттєвої невизначеності, яка може поставити під значний сумнів здатність Компанії безперервно продовжувати свою діяльність у разі відсутності фінансової підтримки у майбутньому. Висловлюючи нашу думку із застереженням, ми не брали до уваги це питання.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Сергій Федорук.

Партнер зі завдання: Сергій Федорук
ТОВ "Аудиторська компанія "ДК-Центр"
проспект Перемоги 5А, офіс 701, м. Київ, Україна 01135
Місто Київ, 13 липня 2017 року

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ ЗА СКЛАДАННЯ Й ЗАТВЕРДЖЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Нижченаведена заява, яку необхідно розглядати разом з описом обов'язків незалежного аудитора, що містяться в представленому вище звіті незалежного аудитора, зроблена з метою розмежування відповідальності управлінського персоналу Державного міського підприємства "Івано-Франківськтеплокомуненерго" (надалі "Компанія") і незалежного аудитора стосовно фінансової звітності Компанії.

Управлінський персонал Компанії несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, що відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2016 та 2015 років, її фінансові результати та рух грошових коштів за роки, що минули на зазначені дати, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності ("МСФЗ").

У процесі підготовки фінансової звітності управлінський персонал Компанії відповідає за:

- Вибір належних принципів бухгалтерського обліку і їх послідовне застосування;
- Застосування обґрунтованих оцінок і допущень;
- Дотримання відповідних МСФЗ й розкриття всіх істотних відхилень у примітках до фінансової звітності;
- Підготовку фінансової звітності виходячи з припущення, що Компанія буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому, за винятком випадків, коли таке допущення неправомірне.

Управлінський персонал також несе відповідальність за:

- Розробку, впровадження й забезпечення функціонування ефективної й надійної системи внутрішнього контролю;
- Підтримку системи бухгалтерського обліку, що дозволяє в будь-який момент підготувати з достатнім ступенем точності інформацію про фінансове становище Компанії та забезпечити відповідність фінансової звітності вимогам МСФЗ;
- Вживання заходів, у межах своєї компетенції, для забезпечення збереження активів Компанії;
- Запобігання й виявлення фактів шахрайства та інших зловживань.

Фінансова звітність Компанії станом на 31 грудня 2016 року була затверджена її управлінським персоналом 13 липня 2017 року.

_____
(Підпис)

Директор / Руцак В.С.
_____
(Посада / П.І.Б.)

_____
(Підпис)

Головний бухгалтер / Рошнівська Л.М.
_____
(Посада / П.І.Б.)

М.П

ЗВІТ ПРО СУКУПНІ ДОХІДИ
за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Примітки	2016	2015
Виручка від реалізації	6	200 480	136 322
Собівартість реалізації	7	(220 361)	(134 827)
Валовий прибуток (збиток)		(19 881)	1 495
Адміністративні витрати	8	(17 729)	(10 897)
Інші операційні доходи	9	7 756	4 339
Інші операційні витрати	10	(52 912)	(34 321)
Операційний збиток		(82 766)	(39 384)
Фінансові доходи	11	-	1 306
Фінансові витрати	11	(5 426)	(2 889)
Збиток до оподаткування		(88 192)	(40 967)
Витрати з податку на прибуток	12	1 275	(2 492)
Чистий збиток		(86 917)	(43 459)

(Підпис)

Директор / Руцак В.С.
(Посада / П.І.Б.)

(Підпис)

Головний бухгалтер / Рошнівська Л.М.
(Посада / П.І.Б.)

М.П

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Примітки	31.12.2016	31.12.2015
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	13	66 096	67 292
		66 096	67 292
Оборотні активи			
Запаси	14	8 644	8 191
Торгова дебіторська заборгованість	15	65 964	32 614
Інша дебіторська заборгованість	16	24 859	11 268
Грошові кошти та їх еквіваленти		17 667	2 552
		117 134	54 625
Разом активи		183 230	121 917
КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал			
Статутний капітал	17	57 597	43 438
Додатковий вкладений капітал		15 031	16 668
Нерозподілений збиток		(224 535)	(137 618)
		(151 907)	(77 512)
Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові позики	18	19 452	7 422
Інші довгострокові зобов'язання	19	13 668	11 536
Доходи майбутніх періодів	20	7 374	7 406
Відстрочені податкові зобов'язання	12	-	1 275
		40 494	27 639
Поточні зобов'язання			
Короткострокові позики	23	10 549	1 049
Торгова кредиторська заборгованість	21	186 187	108 252
Інша кредиторська заборгованість	22	59 932	34 578
Резерви	24	37 975	27 911
		294 643	171 790
Разом капітал та зобов'язання		183 230	121 917

(Підпис)

Директор / Руцак В.С.
(Посада / П.І.Б.)

(Підпис)

Головний бухгалтер / Рошнівська Л.М.
(Посада / П.І.Б.)

М.П

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	2016	2015 скориговано
Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності		
Надходження від покупців	164 555	147 446
Надходження дотацій з Державного бюджету України	55 058	21 446
Інші надходження	84	275
Інші оплати	(1 074)	(3 703)
Оплата податків і зборів та судових витрат	(21 709)	(21 961)
Оплата працівникам	(24 517)	(19 757)
Оплата постачальникам	(188 189)	(132 571)
	(15 792)	(8 825)
Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності		
Оплати за придбані необоротні активи	(3 927)	(11 416)
	(3 927)	(11 416)
Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності		
Отримання позик	21 426	8 423
Повернення позик	(976)	-
Внески до статутного капіталу	14 160	10 839
	34 610	19 262
Чистий рух грошових коштів за період	14 891	(979)
Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на початок періоду	3 698	4 677
Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на кінець періоду	18 589	3 698

Станом на 31.12.2016 грошові кошти в сумі 922 тис. грн. (31.12.2015 - 1 146 тис.грн.) арештовані Державною виконавчою службою та представлені у Звіті про фінансовий стан у складі Іншої дебіторської заборгованості (примітка 16).

_____
(Підпис)

_____
Директор / Руцак В.С.
(Посада / П.І.Б.)

_____
(Підпис)

_____
Головний бухгалтер / Рошнівська Л.М.
(Посада / П.І.Б.)

М.П

ЗВІТ ПРО ЗМІНУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ
Станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Примітки	Статутний капітал	Додатковий вкладений капітал	Нерозподілений збиток	Разом
Станом на 01.01.2015 р.		32 598	16 616	(94 159)	(44 945)
Чистий збиток за період		-	-	(43 459)	(43 459)
Збільшення капіталу		10 840	2 059	-	12 899
Вибуття капіталу		-	(10)	-	(10)
Амортизація безоплатно отриманих основних засобів		-	(1 997)	-	(1 997)
Станом на 31.12.2015 р.		43 438	16 668	(137 618)	(77 512)
Чистий збиток за період		-	-	(86 917)	(86 917)
Збільшення капіталу	17, 26	14 159	250	-	14 409
Амортизація безоплатно отриманих основних засобів		-	(1 887)	-	(1 887)
Станом на 31.12.2016 р.		57 597	15 031	(224 535)	(151 907)

(Підпис)

(Підпис)

Директор / Руцак В.С.
(Посада / П.І.Б.)

Головний бухгалтер / Рошнівська Л.М.
(Посада / П.І.Б.)

М.П

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Інформація про Компанію та основні напрямки її діяльності

Державне міське підприємство "Івано-Франківськтеплокомуненерго" (надалі "Компанія") було створено в 1985 році в результаті реорганізації обласного виробничого об'єднання "Івано-Франківськтеплокомуненерго". Івано-Франківська міська рада є представником власника Компанії – територіальної громади м. Івано-Франківськ і є органом, до сфери управління якого входить Компанія.

Юридична адреса і місцезнаходження Компанії: вул. Богдана Хмельницького, 59а, м. Івано-Франківськ, Україна, 76007.

Основною діяльністю Компанії є виробництво та реалізація теплової енергії. Компанія також виробляє та реалізує електричну енергію, надає послуги з оренди та ремонту теплових мереж.

Середньооблікова чисельність працівників у Компанії у 2016 році – 599 працівників (2015 – 638 працівників).

2. Умови функціонування Компанії в Україні

Українській економіці, як і раніше, притаманні ознаки та ризики ринку, що розвивається. Такі особливості включають, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, відносно високим рівнем інфляції та наявністю валютного контролю, що не дозволяє національній валюті бути ліквідним засобом платежу за межами України. Стабільність економіки України в значній мірі залежить від політики та дій уряду, спрямованих на реформування адміністративної та правової систем, а також економіки в цілому. На українську економіку впливають ринкові коливання та зниження темпів економічного розвитку у світовій економіці. Як наслідок, операціям в Україні властиві ризики, не типові для країн із розвинутою економікою.

З кінця 2013 року Україна знаходиться під впливом політичних та економічних потрясінь:

- Автономна Республіка Крим була анексована Російською Федерацією;
- Політична нестабільність та сепаратистські рухи на території Східної України перетворились у збройний конфлікт у частині Луганської та Донецької областей, спричинивши втрату Урядом України контролю над цими територіями;
- Українська гривня продовжує девальвувати відносно основних світових валют і, як наслідок, для підтримки стабільності економіки необхідні значні фінансові вливання.

Стабілізація економічної та політичної ситуації залежить, значною мірою, від ефективності здійснюваних Українським Урядом та НБУ заходів. Наразі, подальший розвиток економічних та політичних подій, так само як і вплив цих змін на діяльність Компанії, її контрагентів є непередбачуваним.

Фінансова звітність відображає оцінку провідним управлінським персоналом потенційного впливу економічної ситуації в Україні на діяльність та фінансове становище Компанії. Подальші зміни економічної ситуації в країні можуть суттєво відрізнитися від оцінки управлінського персоналу.

3. Основи підготовки фінансової звітності

3.1. Заява про відповідність

Фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності ("МСФЗ"), затвердженими Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку ("РМСБО"), а також тлумаченнями, випущеними Комітетом із Тлумачень міжнародної фінансової звітності ("КТМФЗ").

3.2. Основа подання інформації

Цю фінансову звітність складено на основі принципів нарахування та історичної собівартості. Випадки відхилення від указаних принципів розкриваються у відповідних розділах Приміток до фінансової звітності.

На практиці сутність операцій та інших обставин і подій не завжди відповідає тому, що витікає з їх юридичної форми. У своїй фінансовій звітності Компанія відображає господарські операції та інші події не тільки згідно їх юридичної форми, але згідно з їх змістом та економічною сутністю.

3.3. Функціональна валюта та валюта представлення

Функціональною валютою Компанії є українська гривня, що є валютою середовища, в якому здійснюються всі господарські операції. Українська гривня не є повністю конвертованою валютою за межами території України. Всю інформацію у фінансовій звітності представлено в тисячах гривень із заокругленням до цілих.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

3.3. Функціональна валюта та валюта представлення (продовження)

Операції у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Компанії, вважаються операціями в іноземних валютах. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані у таких валютах, перераховуються за курсами обміну валют, які діяли на звітну дату. Усі реалізовані та нереалізовані прибутки та збитки, які виникають у результаті курсових різниць, включаються до звіту про сукупні доходи.

Відповідні курси обміну валют були наступними:

	31.12.2016	31.12.2015
Гривня/євро	28,4226	26,2231
Гривня/долар США	27,1909	24,0007

3.4. Суттєві судження, облікові оцінки та припущення керівництва

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Компанії суджень та здійснення оцінок і припущень, які впливають на застосування облікової політики та суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, які визнані у фінансовій звітності, а також на розкриття інформації про умовні активи та зобов'язання.

Оцінки та припущення керівництва базуються на інформації, яка доступна на дату складання фінансової звітності. Фактичні результати можуть відрізнятися від поточних оцінок. Ці оцінки та припущення періодично переглядаються і, в разі необхідності коригувань, такі коригування відображаються у складі фінансових результатів за той період, в якому про них стало відомо. Інформацію про найбільш суттєві облікові оцінки та припущення керівництва Компанії наведено нижче.

Строки корисного використання основних засобів

Оцінка строку корисного використання об'єкта основних засобів залежить від професійного судження управлінського персоналу, яке базується на досвіді роботи з подібними активами. Під час визначення строку корисного використання активу управлінський персонал бере до уваги умови очікуваного використання активу, очікуваний строк технічного застарівання, фізичний знос та умови роботи, в яких буде експлуатуватися відповідний актив. Зміна кожної з цих умов або оцінок може у результаті призвести до коригування майбутніх норм амортизації.

Можливість відшкодування основних засобів

На кожну звітну дату Компанія здійснює оцінку наявності будь-яких ознак того, що сума відшкодування основних засобів Компанії стала нижчою, ніж балансова вартість. Сума відшкодування є більшою з двох величин: справедливої вартості активу, за вирахуванням витрат на продаж, та вартості використання. У випадку коли буде виявлене таке зниження, балансова вартість зменшується до вартості відшкодування. Сума зменшення відображається у складі прибутку або збитку того періоду, в якому виявлене таке зниження. Якщо умови зміняться і керівництво визначить, що вартість активів збільшилась, то знецінення буде повністю або частково сторноване.

Резерв на покриття збитків від сумнівної дебіторської заборгованості та ПДВ

Резерв на покриття збитків від сумнівної дебіторської заборгованості та ПДВ базується на оцінці Компанією можливості повернути кошти від конкретних контрагентів. Якщо відбулося погіршення кредитоспроможності основних клієнтів або фактичне невиконання зобов'язань перевищує зроблені оцінки, то фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок.

Резерв під пенсійні виплати

Управлінським персоналом Компанії прийнято рішення визнавати забезпечення під виплати пільгових пенсій, оскільки існує юридичне зобов'язання здійснювати такі виплати на вимогу Пенсійного Фонду України. По частині виплат існує чіткий графік та суми до погашення. Резерв під пенсійні виплати враховує в тому числі і припущення управлінського персоналу щодо зобов'язань, що можуть виникнути у найближчому майбутньому, внаслідок виходів на пенсію нових працівників.

Припущення щодо функціонування Компанії у найближчому майбутньому

Цю фінансову звітність підготовлено на основі припущення щодо здатності Компанії продовжувати діяльність на безперервній основі, що передбачає реалізацію активів та погашення зобов'язань в ході звичайної діяльності.

За роки, які закінчилися 31 грудня 2016 року та 31 грудня 2015 року чистий збиток Компанії за рік дорівнював відповідно 86 917 тис.грн. та 43 459 тис.грн. Чисті активи компанії станом на 31 грудня 2016 року та 31 грудня 2015 року мали від'ємне значення та становили, відповідно, -151 907 тис.грн. та -77 512 тис.грн..

Водночас, соціально-політичні процеси в Україні створюють тиск на економіку держави, а поточна криза може призвести до додаткових політичних та економічних реформ. З вересня 2015 року на Компанію перестав

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

3.4. Суттєві судження, облікові оцінки та припущення керівництва (продовження)

поширюватись особливий порядок діяльності, що був визначений Законом України "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу", який виключав можливість ініціювання процедури банкрутства в судовому порядку.

Ці події та умови вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Незважаючи на ці фактори, керівництво вважає, що підготовка фінансової звітності на основі припущення щодо здатності Компанії продовжувати діяльність на безперервній основі є доречною, оскільки Компанія в серпні 2015 року підписала з Івано-Франківською міською радою договір про надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, а, відповідно, власник Компанії продовжуватиме надавати достатнє фінансування для здійснення операційної діяльності та для погашення її зобов'язань. Також Компанією регулярно здійснюються заходи щодо покращення ефективності використання активів та оптимізації структури капіталу. Окрім цього, між компанією та Північною екологічною фінансовою корпорацією укладено договір щодо виділення коштів на реконструкцію та модернізацію системи тепlopостачання.

Таким чином, ця фінансова звітність не містить будь-яких коригувань, які могли б мати місце, якби Компанія була не здатна продовжувати свою діяльність в майбутньому та якби вона реалізовувала свої активи не в ході своєї операційної діяльності.

4. Основні положення облікової політики

Основні принципи облікової політики, прийняті при підготовці цієї фінансової звітності, наведені нижче. Ця політика послідовно застосовувалася протягом всіх звітних періодів, які представлені в даній фінансовій звітності, складеній згідно МСФЗ, які діяли на дату підготовки даної фінансової звітності.

4.1. Основні засоби

Первісна вартість основних засобів складається з вартості їх придбання, включаючи невідшкодовані податки на придбання, а також будь-які витрати, пов'язані з приведенням засобів у робочий стан та їх доставкою до місця використання.

Заміни та покращення, що суттєво продовжують термін служби активів, капіталізуються, а витрати на поточне обслуговування відображаються в складі витрат у період їх виникнення.

Після первісного визнання основні засоби обліковуються по первісній вартості за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Незавершене будівництво включає витрати на будівництво й реконструкцію основних засобів та на незавершені капітальні вкладення. Незавершене будівництво на дату складання фінансової звітності відображаються за собівартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Незавершене будівництво не амортизується, поки актив не буде готовий до використання.

Основні засоби амортизуються прямолінійним методом протягом очікуваного строку їх корисного використання. Амортизацію активу починають, коли він стає придатним до використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації, але не раніше місяця, наступного за місяцем коли об'єкт почав використовуватися (введено в експлуатацію).

Основні засоби в бухгалтерському обліку класифікуються за наступними групами:

Група основних засобів	Термін корисного використання, місяці
Будівлі та споруди	180 - 600
Теплові мережі та мережі водопостачання	120
Машини та обладнання	48 - 180
Транспортні засоби	60 - 120
Інші основні засоби	48 - 180

Залишкова вартість, строк корисного використання й методи амортизації переглядаються й при необхідності коригуються наприкінці кожного фінансового року.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.2. Нематеріальні активи

Придбані нематеріальні активи визнаються за собівартістю й амортизуються прямолінійним методом протягом очікуваного строку їх корисного використання. Після первісного визнання нематеріальні активи враховуються по їхній собівартості за вирахуванням накопиченої амортизації, та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

4.3 Зменшення корисності активів

Активи, що мають невизначений термін служби, не підлягають амортизації, щороку тестуються на предмет зменшення корисності.

Активи, що підлягають амортизації, оцінюються на предмет зменшення корисності кожного разу, коли які-небудь події або зміни обставин вказують на те, що балансова вартість активу може перевищувати суму його очікуваного відшкодування. Корисність активу зменшується, коли балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності визнається в сумі, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. Сума очікуваного відшкодування є більша з двох оцінок активу (або одиниці, яка генерує грошові кошти): справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж або його вартості використання. Для цілей оцінки активів на предмет зменшення корисності активи групуються в найменші групи, для яких можна виділити грошові потоки, що окремо ідентифікуються (одиниці, що генерують грошові кошти).

4.4. Запаси

Первісно запаси визнаються за собівартістю придбання з врахуванням витрат на їх доставку до теперішнього місця перебування та приведення у теперішній стан. Під час вибуття (списання з балансу) запаси оцінюються за методом ідентифікованої собівартості.

На дату звіту про фінансовий стан запаси оцінюються за меншою з двох вартостей: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації являє собою оціночну ціну реалізації в ході звичайної діяльності за вирахуванням будь-яких очікуваних витрат, пов'язаних з реалізацією.

4.5. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти в касі, депозити, що зберігаються до вимоги в банках, банківські овердрафти.

4.6. Фінансові активи

Первісне визнання та оцінка

Фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, позики і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, та фінансові активи, доступні для продажу.

Під час первісного визнання фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку фінансового активу не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу.

В момент первісного визнання фінансових активів Компанія відносить їх до відповідної категорії і, якщо це можливо і доцільно, наприкінці кожного фінансового року проводить аналіз таких активів на предмет перегляду відповідності категорії, до якої вони були віднесені. Всі звичайні операції з придбання й продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Компанія бере на себе зобов'язання з придбання активу. До звичайних операцій з придбання або продажу відносяться операції з придбання або продажу фінансових активів, умови яких вимагають передачі активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на відповідному ринку.

Подальша оцінка

Кредити та дебіторська заборгованість - це непохідні фінансові активи з фіксованими платежами або платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку. Після первісного визнання такі активи оцінюються за амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка за вирахуванням збитку від зменшення корисності. Амортизована собівартість розраховується з врахуванням всіх гонорарів та додаткових комісійних зборів, які сплачені або отримані сторонами контракту, витрат на операцію та всіх інших премій чи дисконтів.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.6. Фінансові активи (продовження)

Прибутки та збитки за такими активами відображуються у звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання або зменшенні корисності таких активів, а також у процесі амортизації. Амортизація із застосуванням ефективної ставки відсотка включається до складу фінансових доходів в звіті про сукупні доходи.

Припинення визнання

Визнання фінансового активу (або, де доречно, частини фінансового активу, або частини групи подібних фінансових активів) припиняється, якщо:

- строк дії контрактних прав Компанії на грошові потоки від фінансового активу закінчився;
- Компанія зберігає контрактні права на одержання грошових потоків від фінансового активу, але бере на себе контрактне зобов'язання сплатити ці грошові потоки одному чи декільком одержувачам повністю без суттєвої затримки третій стороні на умовах "транзитної" угоди; та або (а) передала практично всі ризики та винагороди від володіння активом, або (б) не передала, але й не зберігає за собою всі ризики та винагороди від володіння активом, але передала контроль над цим активом.

У випадку, якщо Компанія передала контрактні права на одержання грошових потоків від фінансового активу, або уклала "транзитну угоду" та, при цьому, не передала, але й не зберегла в основному всі ризики та винагороди від володіння фінансовим активом, а також зберегла контроль над ним, такий актив продовжує визнаватися в межах подальшої участі Компанії в цьому фінансовому активі. При цьому, визнається відповідне контрактне зобов'язання по сплаті отриманих грошових потоків кінцевим одержувачам. Переданий фінансовий актив та визнане зобов'язання оцінюються на основі, яка відображає права та зобов'язання Компанії, створені або збережені при передачі активу.

Зменшення корисності

Наприкінці кожного звітного періоду Компанія оцінює чи є об'єктивне свідчення того, що корисність фінансового активу чи групи фінансових активів зменшилася. Корисність фінансового активу або групи фінансових активів зменшується і збитки від зменшення корисності виникають якщо, і тільки якщо, є об'єктивне свідчення зменшення корисності внаслідок однієї або кількох подій, які відбулися після первісного визнання активу, і така подія (або події) виникнення збитку впливає (впливають) на попередньо оцінені майбутні грошові потоки від фінансового активу або групи фінансових активів, які можна достовірно оцінити.

Об'єктивне свідчення того, що корисність фінансового активу або групи активів зменшилася, містить у собі спостережні дані, які привертають увагу утримувача активу до таких подій виникнення збитку як значні фінансові труднощі емітента або боржника, порушення контракту, таке як невиконання зобов'язань чи прострочення платежів відсотків або основної суми, ймовірність того, що позичальник оголосить банкрутство чи іншу фінансову реорганізацію. Також, до таких свідчень відносяться спостережні дані, що свідчать про зменшення, яке можна оцінити, попередньо оцінених майбутніх грошових потоків від групи фінансових активів з часу первісного визнання цих активів, такі як негативні зміни в стані платежів позичальників у групі або національні чи локальні економічні умови, які корелюють із невиконанням зобов'язань за активами у групі.

4.7. Фінансові зобов'язання

Первісне визнання

Фінансові зобов'язання, що входять до сфери застосування МСБО 39, класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити та позики, торгова та інша кредиторська заборгованість, контракти фінансової гарантії або похідні фінансові інструменти, призначені як інструменти хеджування. В момент первісного визнання фінансових зобов'язань Компанія відносить їх до відповідної категорії.

Під час первісного визнання фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку фінансового зобов'язання не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового зобов'язання. Фінансові зобов'язання Компанії включають кредити та позики, а також торгову та іншу кредиторську заборгованість.

Подальша оцінка

Нижче описано вплив класифікації фінансових зобов'язань при їх первісному визнанні на їх подальшу оцінку.

Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку

Категорія "фінансові зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку" включає фінансові зобов'язання, які класифіковано як утримувані для продажу та фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні віднесено до категорії оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку. Станом на звітні дати, які представлено в цій фінансовій звітності, на балансі Компанії відсутні фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні класифіковано як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.7. Фінансові зобов'язання (продовження)

Кредити та позики

Після первісного визнання кредити та позики оцінюються за амортизованою собівартістю із застосуванням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки за такими фінансовими зобов'язаннями відображуються у звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання, а також у процесі амортизації із застосуванням ефективною ставки відсотка.

Амортизована собівартість розраховується з врахуванням всіх гонорарів та додаткових комісійних зборів, які сплачені або отримані сторонами контракту, витрат на операцію та всіх інших премій чи дисконтів. Амортизація із застосуванням ефективною ставки відсотка включається до складу фінансових витрат в звіті про сукупний дохід.

Торгова та інша кредиторська заборгованість

Після первісного визнання торгова та інша кредиторська заборгованість з визначеною датою погашення оцінюється за амортизованою собівартістю, яка розраховується із застосуванням ефективною ставки відсотка, з врахуванням всіх гонорарів та додаткових комісійних зборів, які сплачені або отримані сторонами контракту, витрат на операцію та всіх інших премій чи дисконтів. Амортизація із застосуванням ефективною ставки відсотка включається до складу фінансових витрат в звіті про сукупні доходи.

Припинення визнання

Компанія виключає фінансове зобов'язання зі звіту про фінансовий стан тоді, і тільки тоді, коли його погашають, тобто, коли заборгованість, визначену в контракті, погашено, анульовано або строк її дії закінчується.

Обмін одного фінансового зобов'язання на інше на суттєво відмінних умовах обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Подібно до цього, значну зміну умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Різниця між балансовою вартістю погашеного або переданого іншій стороні фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання) та сплаченою компенсацією визнається в прибутку чи збитку.

Згорання фінансових інструментів

Фінансовий актив та фінансове зобов'язання згортається, а чиста сума подається в звіті про фінансовий стан якщо, і тільки якщо, Компанія має юридично забезпечене право на згорання визнаних сум та має намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив й одночасно погасити зобов'язання.

4.8. Пенсії та пенсійні плани

Працівники отримують пенсійні виплати відповідно до пенсійного законодавства України, згідно з яким роботодавець здійснює поточні внески, які розраховуються як відсоток від поточної валової суми заробітної плати; причому такі нарахування здійснюються в тому періоді, в якому зароблена відповідна зарплата. Працівники мають право на пенсію в сумі таких накопичених платежів з державного пенсійного фонду.

4.9. Операції в іноземній валюті

Операції в іноземній валюті первісно відображаються у гривнях за обмінним курсом, що діє на дату операції. Монетарні активи і зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у гривні за курсом, що діє на звітну дату. Всі прибутки та збитки від курсових різниць, що виникають у ході здійснення операцій та в результаті перерахунку активів та зобов'язань, відображаються у звіті про фінансові результати як курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються в гривні за обмінним курсом, що діяв на дату первісної операції. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату визначення справедливої вартості.

4.10. Визнання доходів та витрат

Дохід визнається, коли існує впевненість, що економічні вигоди, які впливають із проведеної операції, будуть отримані Компанією, і обсяг доходу може бути достовірно визначений. Дохід, за вирахуванням відповідних податків, визнається в періоді, коли покупцеві передані істотні ризики й вигоди.

Відвантажені товари і продукція, виконані і прийняті замовниками роботи, надані послуги, передані покупцям необоротні активи та інші активи на підставі умов договорів, які передбачають перехід до покупців і замовників прав власності та ризиків - вважаються реалізованими. Дохід від реалізації товарів, послуг та продукції визнається за умови наявності всіх наведених нижче умов: покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності, підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами), сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена, є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод Компанії, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.10. Визнання доходів та витрат (продовження)

достовірно визначені. Аванси, отримані від покупців або замовників за товари та продукцію, в бухгалтерському обліку та звітності не включаються до складу доходів від реалізації до дати відвантаження товарів або продукції.

Інші доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку і звітності в момент їх виникнення (понесення), за принципами нарахування та відповідності незалежно від дати надходження чи сплати коштів.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами. Доходи або витрати, що виявлені у звітному періоді, але відносяться до операцій, проведених у минулих періодах, зараховуються до фінансових результатів попередніх періодів.

4.11. Операції з пов'язаними сторонами

Пов'язана сторона – фізична особа або суб'єкт господарювання, пов'язані з суб'єктом господарювання, що складає свою фінансову звітність. Таке визначення пов'язаної сторони може відрізнитися від визначення згідно законодавства України.

Згідно з МСБО 24 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін":

а) Фізична особа або близький родич такої особи є пов'язаною стороною із Компанією, якщо така особа:

- контролює Компанію або здійснює спільний контроль над нею;
- має суттєвий вплив на Компанію;
- є членом провідного управлінського персоналу Компанії або материнського підприємства Компанії.

б) Суб'єкт господарювання є пов'язаним із Компанією якщо виконується будь-яка з таких умов:

- суб'єкт господарювання та Компанія є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є пов'язані одне з одним);
- один суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством або спільним підприємством Компанії (чи асоційованим підприємством або спільним підприємством члена групи, до якої належить Компанія);
- суб'єкт господарювання та Компанія є спільними підприємствами однієї третьої сторони;
- один суб'єкт господарювання є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а Компанія є асоційованим підприємством цього третього суб'єкта господарювання;
- суб'єкт господарювання є програмою виплат по закінченні трудової діяльності працівників Компанії, або будь-якого суб'єкта господарювання, який є пов'язаним із Компанією. Якщо Компанія сама є такою програмою виплат, то працедавці-спонсори також є пов'язаними із Компанією;
- суб'єкт господарювання перебуває під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);
- особа, визначена в пункті а), має значний вплив на суб'єкт господарювання або є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання (або материнського підприємства суб'єкта господарювання).

4.12. Події після дати балансу

Події, що відбулися після дати звіту про фінансовий стан і до дати затвердження фінансових звітів до випуску, які надають додаткову інформацію щодо фінансової звітності Компанії, відображаються у фінансовій звітності. Події, що відбулися після дати звіту про фінансовий стан і які не впливають на фінансову звітність Компанії на цю дату, розкриваються у примітках до фінансової звітності, якщо такі події суттєві.

4.13 Зміни в обліковій політиці та принципах розкриття інформації

Прийнята облікова політика не змінилася з минулого фінансового року, крім того, що Компанія прийняла нові / переглянуті стандарти і роз'яснення, обов'язкові для звітних періодів, що починаються з 1 січня 2016 року:

- МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність", МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства – продаж або внесення активів між інвестором та його асоційованою компанією або спільним підприємством" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність", МСФЗ (IFRS) 12 "Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання", МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства – інвестиційні компанії: застосування консолідованого винятку" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСФЗ (IFRS) 11 "Спільна діяльність – Придбання часток участі в спільній діяльності" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.13 Зміни в обліковій політиці та принципах розкриття інформації (продовження)

- МСФЗ (IFRS) 14 "Регульовані відстрочені рахунки" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСБО (IAS) 1 "Подання фінансової звітності" - Ініціатива з Розкриття – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСБО (IAS) 16 та МСБО (IAS) 38 – "Роз'яснення прийнятних методів амортизації" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСБО (IAS) 16 "Основні засоби" та МСБО (IAS) 41 "Сільське господарство - Облік плодоносних рослин" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- МСБО (IAS) 27 "Консолідована та окрема фінансова звітність – метод участі в капіталі в окремій фінансовій звітності" – набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2016 року;
- Цикл щорічних змін МСФЗ 2012-2014 років.

МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність", МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства – продаж або внесення активів між інвестором та його асоційованою компанією або спільним підприємством"

Вузькоспеціалізовані поправки стосуються визначення розходжень між вимогами в МСФЗ 10 та МСБО 28 (2011) при продажу або внесенні активів між інвестором та його асоційованою компанією або спільним підприємством.

МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність", МСФЗ 12(IFRS) "Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання", МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства – інвестиційні компанії: застосування консолідованого винятку"

Вузькоспеціалізовані поправки до МСФЗ 10, МСФЗ 12 та МСБО 28 стосуються уточнення вимог до обліку інвестиційних компаній. Крім того, поправки передбачають послаблення в певних ситуаціях, що дозволить знизити витрати на застосування стандартів.

МСФЗ (IFRS) 11 "Спільна діяльність – Придбання часток участі в спільній діяльності"

Поправки роз'яснюють порядок обліку придбання часток участі в спільній діяльності, коли така діяльність є окремим бізнесом. Набувач частки участі в спільній діяльності, що є окремим бізнесом за МСФЗ (IFRS) 3, повинен застосовувати всі принципи об'єднання компаній, наведені в МСФЗ (IFRS) 3 та інших МСФЗ, за винятком тих, які суперечать МСФЗ (IFRS) 11. Поправки застосовуються до придбання частки участі в існуючій спільній діяльності, а також до придбання частки участі в спільній діяльності при заснуванні, якщо заснування спільної діяльності не співпадає із заснуванням компанії.

МСФЗ (IFRS) 14 "Регульовані відстрочені рахунки"

Цей стандарт діє для першої річної фінансової звітності компанії згідно МСФЗ за період, що починається 1 січня 2016 року або пізніше.

МСФЗ (IFRS) 14 "Регульовані відстрочені рахунки" містить звітні вимоги щодо залишків на регульованих відстрочених рахунках, які виникають тоді, коли підприємство надає товари або послуги замовникам за ціною або тарифом, яка підлягає регулюванню. МСФЗ (IFRS) 14 дозволяє компаніям, які вперше застосовують МСФЗ, продовжувати визнавати суми, пов'язані з регулюванням тарифів, відповідно до попереднього загальноприйнятого принципу бухгалтерського обліку, коли вони приймають МСФЗ.

МСБО (IAS) 1 "Подання фінансової звітності"

Ініціатива з розкриття: поправки мають на меті заохотити юридичні особи застосовувати професійне судження при визначенні того, яку інформацію розкривати у фінансовій звітності. Поправки роз'яснюють, що суттєвість застосовується до всієї фінансової звітності та що включення несуттєвої інформації може перешкодити користності фінансових розкриттів. Більше того, поправки роз'яснюють, що юридичні особи повинні використовувати професійне судження при визначенні, де і в якій послідовності представляється інформація у фінансових розкриттях.

МСБО (IAS) 16 та 38 – Роз'яснення прийнятних методів амортизації

Поправка містить додаткову інформацію щодо того, яким чином повинна визначатися амортизація основних засобів та нематеріальних активів.

У вимоги МСБО (IAS) 16 вносяться зміни, що метод амортизації на основі виручки, отриманої в результаті діяльності, яка включає використання активу, не є прийнятним.

Метод амортизації на основі виручки для нематеріальних активів не є прийнятним з тієї самої причини, про яку йдеться в МСБО (IAS) 16. Однак, РМСФЗ вказує, що існують обмежені обставини, коли це твердження можна уникнути:

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4.13 Зміни в обліковій політиці та принципах розкриття інформації (продовження)

- якщо нематеріальний актив виражений показником виручки;
- може бути доведено, що виручка і споживання економічних вигод від використання нематеріального активу тісно пов'язані.

МСБО (IAS) 16 "Основні засоби" та МСБО (IAS) 41 "Сільське господарство - Облік плодоносних рослин"

Поправки стосуються плодоносних рослин, таких як виноградні лози, каучукові дерева та олійні пальми, які надають врожай біологічних активів протягом декількох періодів без їх продажу в якості сільськогосподарської продукції. Відповідно до змін, плодоносні рослини підпадають під сферу дії МСБО (IAS) 16 замість МСБО (IAS) 41. Згідно МСБО (IAS) 16, ці рослини зараз мають оцінюватися за накопиченою вартістю протягом періоду росту, і пізніше за амортизаційною вартістю (модель витрат) або за допомогою моделі переоцінки відповідно до МСБО (IAS) 16.

МСБО (IAS) 27 "Консолідована та окрема фінансова звітність – метод участі в капіталі в окремій фінансовій звітності"

Поправка дозволяє компаніям використовувати метод участі в капіталі для обліку інвестицій у дочірні, спільні та залежні компанії. Поправка означає, що компанії зараз мають три можливості оцінки інвестицій у дочірні, спільні та залежні компанії в окремій фінансовій звітності: за амортизаційною вартістю, за справедливою вартістю відповідно до МСБО 39/МСФЗ 9 або з використанням методу участі в капіталі.

Цикл щорічних змін МСФЗ 2012-2014 років

Зміни, які застосовуються до річних періодів, що починаються з 1 січня 2016 року.

Вносяться зміни до перелічених нижче стандартів:

- МСФЗ (IFRS) 5 "Довгострокові активи, призначені для продажу, та припинена діяльність": додані конкретні рекомендації для випадків, коли компанія рекласифікувала ресурс з призначених для продажу в призначені для розподілу на користь власників або навпаки, і випадків, коли облік ресурсів, утримуваних для розподілу, припинений.
- МСФЗ (IFRS) 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації" (і супутні поправки в МСФЗ (IFRS) 1): уточнено, чи продовжує враховуватися контракт на обслуговування в основному капіталі з метою відповідності вимогам про розкриття інформації. У МСФЗ (IFRS) 1 додано примітка про те, що ці зміни до МСФЗ (IFRS) 7 застосовуються для розкриття інформації у проміжній фінансовій звітності, складеної відповідно до МСБО 34.
- МСБО (IAS) 19 "Виплати працівникам": роз'яснено вимогу для визначення ставки дисконтування на регіональному ринку в тій самій валюті.
- МСБО (IAS) 34 "Проміжна фінансова звітність": роз'яснено зміст фрази "в іншому місці в проміжному звіті".

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності

Компанія не прийняла наступні МСФЗ і Тлумачення КТМФЗ, які вже опубліковані, але ще не набули чинності:

- МСБО (IAS) 7 "Звіт про рух грошових коштів" - Ініціатива з Розкриття — набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2017 року;
- МСБО (IAS) 12 "Податок на прибуток" – Визнання відстроченого податкового активу від нереалізованих збитків — набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2017 року;
- МСФЗ для малого та середнього бізнесу – набирає чинності 1 січня 2017 року;
- МСФЗ (IFRS) 2 "Платіж на основі акцій" – "Класифікація та оцінка" – набирає чинності 1 січня 2018 року;
- МСФЗ (IFRS) 4 "Страхові контракти" – "Застосування МСФЗ 9 разом з МСФЗ 4" – набирає чинності 1 січня 2018 року;
- МСФЗ (IFRS) 9 "Фінансові інструменти – класифікація та оцінка", "Застосування МСФЗ 9 разом із МСФЗ 4"– набирає чинності 1 січня 2018 року;
- МСФЗ (IFRS) 15 "Виручка за контрактами з клієнтами" – набирає чинності 1 січня 2018 року;
- МСБО (IAS) 40 "Інвестиційна нерухомість" – зміна статусу інвестиційної нерухомості — набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 липня 2018 року;
- МСФЗ (IFRS) 16 "Оренда"– набирає чинності для річних періодів, які починаються 1 січня 2019 року;
- Цикл щорічних змін МСФЗ 2014-2016 років.

МСБО (IAS) 7 "Звіт про рух грошових коштів" – "Зміни в розкритті інформації"

Поправки вимагають від компаній здійснення розкриттів, які нададуть змогу користувачам фінансової звітності оцінити зміни у зобов'язаннях, що виникли в результаті фінансової діяльності. При цьому варто розкривати зміни в зобов'язаннях зумовлені як грошовими потоками, так і не грошовими операціями.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності (продовження)

Додатково вимога щодо розкриття застосовується і до змін у фінансових активах, у випадку, якщо грошові потоки від таких фінансових активів були, або в майбутньому будуть, відображені у складі грошових потоків від фінансової діяльності.

Компанія вважає, що змінений стандарт може вплинути на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

МСБО (IAS) 12 "Податок на прибуток"

Поправки роз'яснюють засади обліку відстрочених податкових активів від нереалізованих збитків, отриманих в результаті обліку боргових інструментів за їх справедливою вартістю. Зокрема зазначається, що нереалізовані збитки, отримані в результаті обліку боргових інструментів за їх справедливою вартістю та оцінюваних за собівартістю для цілей податкового обліку, спричиняють виникнення тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню незалежно від намірів держателя боргового інструменту відшкодувати вартість такого інструмента від його продажу чи використання.

Компанія повинна оцінювати відстрочений податковий актив у поєднанні з іншими відстроченими податковими активами. У випадку, якщо податкове законодавство обмежує використання податкових збитків, компанія повинна оцінювати відстрочений податковий актив у поєднанні з іншими відстроченими податковими активами того ж виду.

Крім того, поправки надають вказівки щодо того, як компанія повинна прогнозувати майбутні оподатковувані доходи та окреслює випадки, в яких оподатковуваний дохід може включати відночну вартість певних активів, що перевищує їх балансову вартість.

Компанія вважає, що змінений стандарт може вплинути на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

МСФЗ для малого та середнього бізнесу

Переважаюча більшість змін стосуються уточнень до тексту і, відповідно, не будуть впливати на облік операцій.

Суттєві зміни:

- Відтепер, стандарт дозволяє використовувати модель переоцінки об'єктів основних засобів, так як відсутність цього критерію було основною перешкодою для прийняття МСФЗ для малих та середніх підприємств в деяких юрисдикціях, в яких відповідні підприємства мають переоцінювати основні засоби відповідно до вимог законодавства;

- основні вимоги до визнання та оцінки відкладеного податку на прибуток були приведені у відповідність до поточних вимог МСБО 12 "Податок на прибуток";

- основні вимоги до визнання та оцінки активів розвідки та оцінки були приведені у відповідність до МСФЗ 6 "Розвідка та оцінка запасів корисних копалин".

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

МСФЗ (IFRS) 2 "Платіж на основі акцій" – "Класифікація та оцінка"

Поправки роз'яснюють підходи до обліку певних операцій з оплати на основі акцій, зокрема наступних:

- вплив умов, пов'язаних та не пов'язаних з набуттям права на оцінку операцій, платіж за якими здійснюється на основі акцій з використанням грошових коштів;

- платежі на основі акцій з можливістю погашення на нетто-основі для цілей утримання податкових зобов'язань;

- зміни в умовах на отримання платежів на основі акцій, які змінюють класифікацію такої операції з операції, платіж за якими здійснюється на основі акцій з використанням грошових коштів, на операцію, платіж за якою здійснюється на основі акцій з використанням інструментів власного капіталу.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності.

МСФЗ (IFRS) 4 "Страхові контракти", МСФЗ 9 "Фінансові інструменти"

Зміни в застосуванні МСФЗ 9 "Фінансові інструменти" з МСФЗ 4 "Страхові контракти" надають два підходи до обліку фінансових активів для підприємств, які випускають договори страхування у відповідності до МСФЗ 4:

- 1) підхід, відповідно до якого Підприємству дозволяється рекласифікувати з прибутку або збитку до складу іншого сукупного доходу частину доходів або витрат, що пов'язані з такими активами – сумісний підхід;

- 2) тимчасове необов'язкове звільнення від застосування МСФЗ 9 для Підприємств, основним видом діяльності яких є видача контрактів згідно з МСФЗ 4 – відстрочений підхід.

Застосування обох підходів не є обов'язковим, і Підприємству дозволяється припинити їх застосування перед застосуванням нового стандарту щодо договорів страхування.

Сумісний підхід дозволяє Підприємству виключити з прибутків або збитків та визнати у іншому сукупному доході різницю між сумами, які були б визнані в прибутку чи збитку відповідно до МСФЗ 9, а також сумами, які визнані у

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності (продовження)

прибутку або збитку відповідно до МСБО 39: визнання та оцінка проводиться за умови, що Підприємство формує та обліковує контракти страхування згідно з МСФЗ 4 та застосовує МСФЗ 9 у поєднанні з МСФЗ 4, а також класифікує фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток та збиток відповідно до МСФЗ 9, якщо попередньо такі активи були класифіковані за амортизованою собівартістю або як такі, що призначені для продажу, згідно з МСБО 39. Відстрочений підхід дозволяє застосовувати МСБО 39, а не МСФЗ 9 для звітних періодів, що починаються до 1 січня 2021 року, якщо раніше жодна з версій МСФЗ 9 не застосовувалася та основною діяльністю Компанії є страхова діяльність згідно з МСФЗ 4. Компанія визначає чи основною діяльністю є страхова, шляхом порівняння балансової вартості зобов'язань, що випливають із договорів, що входять в сферу застосування МСФЗ 4 із загальною балансовою вартістю його зобов'язань. Діяльність страховика переважно пов'язано зі страхуванням, якщо:

А) балансова вартість його зобов'язань, що випливають із договорів в рамках МСФЗ 4 суттєва в порівнянні з загальною балансовою вартістю всіх його зобов'язань;

Б) відсоток від загальної балансової вартості його зобов'язань, пов'язаних зі страхуванням по відношенню до загальної балансової вартості всіх його зобов'язань, або більше, ніж 90 відсотків або менше або дорівнює 90 відсотків, але більше ніж 80 відсотків, а страховик не бере участі в іншій діяльності, результати якої є суттєвою та не пов'язані зі страхуванням. Відстрочений підхід також включає тимчасове звільнення від конкретних вимог МСБО 28 щодо єдиної облікової політики при використанні методу участі в капіталі.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

МСФЗ (IFRS) 9 "Фінансові інструменти – класифікація та оцінка"

Пакет удосконалив МСФЗ (IFRS) 9 включає в себе логічну модель для класифікації та оцінки, єдину, націлену на майбутнє модель знецінення "очікувані втрати" та істотно змінений підхід до обліку хеджування.

Публікація від липня 2014 року містить остаточну версію Стандарту, замінює попередні версії МСФЗ (IFRS) 9 та завершує проект РМСФЗ щодо заміни МСБО (IAS) 39 "Фінансові інструменти: класифікація та оцінка".

Класифікація та оцінка

Фінансові активи. Усі фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю в момент первісного визнання. Боргові інструменти можуть, якщо не використовується можливість застосування оцінки за справедливою вартістю (FVO), оцінюватися в подальшому за амортизаційною вартістю, якщо:

- Актив утримується відповідно до моделі, ціль якої – утримувати активи для збору договірних грошових потоків
- Договірні умови фінансового активу призводять до виникнення, в конкретні дати, грошових потоків, які є лише оплатою основної суми кредиту та відсотків за основною сумою.

Усі інші боргові інструменти в подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Інструменти капіталу, які утримуються для торгівлі, повинні оцінюватися за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Однак підприємства мають беззаперечний вибір за кожним інструментом для всіх інших фінансових активів-інструментів капіталу.

Фінансові зобов'язання. Для зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, сума зміни справедливої вартості зобов'язання, пов'язана зі змінами в кредитному ризику, повинна бути представлена в іншому сукупному доході. Решта зміни у справедливій вартості відображається у прибутку або збитку, якщо відображення зміни справедливої вартості щодо кредитного ризику зобов'язання в іншому сукупному доході не створить або не збільшить облікову невідповідність у прибутку або збитку.

Уцінка

Модель вимагає, щоб підприємство завжди визнавало очікувані втрати за кредитами та вносило зміни в суму очікуваних втрат за кредитами на кожну звітну дату для відображення змін в кредитному ризику фінансових інструментів. Дана модель є перспективною та усуває бар'єр для визнання очікуваних втрат за кредитами, тому більше немає необхідності в настанні спонукальної дії до моменту визнання втрат за кредитами. Підприємства повинні надавати інформацію, яка пояснює основу підрахунків очікуваної втрати за кредитами і того, яким чином вони визначають очікувані втрати за кредитами та оцінюють зміни в кредитному ризику.

Окрім цього, підприємства повинні надати звірку залишків резервів на початок та кінець періоду - річний резерв на покриття збитків окремо від залишків резерву на покриття збитків за весь період корисного використання.

Для визначення резерву на покриття ризиків інструменти діляться на три етапи:

1. Усі інструменти, як правило, включаються в Етап 1 після первісного визнання. Оцінка ризику для цього етапу протягом періоду дванадцять місяців після звітної дати. Очікувані втрати розраховуються як теперішня вартість очікуваного невиконання зобов'язань протягом відповідного періоду тривалістю 1 рік. Збиток від уцінки повинен визнаватися в прибутку чи збитку. Валова балансова вартість, тобто балансова вартість до моменту визнання очікуваних втрат, повинна все таки використовуватися як основа для визнання відсоткового доходу із використанням методу ефективної ставки відсотку.

2. Етап 2 призначений для інструментів, які мають значно вищий ризик невиконання зобов'язань з моменту первісного визнання. Період для визначення ризику для цього етапу збільшується на весь період дії інструментів.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності (продовження)

Необхідний збиток від уцінки визначається від поточної вартості всіх очікуваних втрат протягом усього періоду дії інструменту, що залишився. Коментарі на Етапі 1 аналогічно застосовуються для підрахунку відсотків.

3. Етап 3 призначений для випадків, які мають значно вищий ризик невиконання зобов'язань, а також об'єктивні докази уцінки. Ризик, принаймні, часткового дефолту настільки великий на цьому етапі, що змінюється перспектива. Те, що раніше гіпотетично вважалося очікуваними збитками, стає збитками, які більш чи менш точні. Процедура на Етапі 3 відповідає більш чи менш моделі понесених збитків, яка уже існує в МСБО (IAS) 39. Зміни в методі підрахунку резерву на покриття ризику в порівнянні з Етапом 2, немає. Поточна вартість очікуваних втрат в межах цілого періоду, що залишився, подібним чином використовується для резерву на покриття ризику. На цьому етапі вхідне значення відсоткового доходу, підрахованого із використанням методу ефективної відсоткової ставки, є чистою обліковою вартістю інструменту, тобто, після врахування збитку в результаті уцінки.

При визначенні очікуваних втрат за кредитами, підприємство повинно взяти до уваги:

(а) очікуваний середньозважений результат: очікувані втрати за кредитами не повинні відображати ні кращий, ні гірший сценарій. Оцінка повинна відображати можливість того, що втрата за кредитом має місце, і можливість того, що втрата за кредитом не має місця;

(б) зміна вартості грошей з часом: очікувані втрати за кредитами необхідно дисконтувати до звітної дати; та

(в) розумна та задовільна інформація, доступна без невиправданих витрат або зусиль.

Облік хеджування

МСФЗ (IFRS) 9 представляє переглянута модель обліку хеджування, поліпшує вимоги до розкриття інформації про управління ризиками. Нова модель дозволить укладачам краще відображати діяльність з управління ризиками та процес хеджування у фінансовій звітності.

Окрім цього, в результаті цих змін користувачам фінансової звітності буде надана якісніша інформація про керування ризиками та вплив обліку хеджування на фінансову звітність.

До моменту завершення проекту щодо "макро хеджування" компанії можуть обліковувати макро хеджування, використовуючи конкретну модель, зазначену в МСБО (IAS) 39 щодо портфельного хеджування ризику зміни відсоткової ставки. У випадку обліку хеджування грошових коштів, так зване "опосередковане хеджування" є прийнятним способом визнання об'єкту хеджування відповідно до МСФЗ (IFRS) 9, якщо таке визнання відображає оцінку ризику. Це, фактично, підтверджує позицію, яка існувала раніше до прийняття МСФЗ (IFRS) 9.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

МСФЗ (IFRS) 15 "Виручка за контрастами з клієнтами"

Ціль МСФЗ 15 – встановити принципи, які Підприємство повинно застосовувати для надання корисної інформації користувачам фінансової звітності про суть, суму, часові рамки та невизначеність доходу та грошових потоків, що виникають внаслідок контрактних відносин з клієнтом. Він замінює такі стандарти та тлумачення: МСБО 11 "Будівельні контракти", МСБО 18 "Дохід", Тлумачення КТМФЗ 13 "Програми лояльності клієнта", Тлумачення КТМФЗ 15 "Угоди про будівництво об'єктів нерухомості", Тлумачення КТМФЗ 18 "Передачі активів від клієнтів", Тлумачення ПКТ 31 "Дохід – Бартерні операції, пов'язані з рекламними послугами".

Основний принцип МСФЗ 15 – це те, що юридична особа визнає дохід для відображення передачі обіцяних товарів або послуг клієнтам у сумі, яка відображає винагороду, на яку юридична особа сподівається мати право в обмін на ці товари або послуги. Основний принцип показаний у п'ятиступеневій моделі:

- Визначити контракт(и) з клієнтом,
- Визначити обов'язки, що необхідно виконати за контрактом,
- Визначити вартість контракту,
- Розподілити вартість контракту між обов'язками, що необхідно виконати за контрактом,
- Визнати дохід, коли юридична особа виконає відповідні обов'язки, що передбачені контрактом.

Застосування даної моделі залежатиме від фактів та обставин, вказаних в контракті з клієнтом, та вимагатиме застосування судження.

Дата застосування МСФЗ 15 змінена відповідно до 1 січня 2018 року.

Також, у 2016 році було випущено роз'яснення до МСФЗ 15, які висвітлюють три з п'яти модулів, що розкриваються у даному стандарті, а саме:

- визначення обов'язків, що необхідно виконати за контрактом;
- відносини власників та постачальників (агентів);
- ліцензування;

Ціль даного роз'яснення – надати підтримку організаціям з впровадженням МСФЗ 15, не порушуючи процес його застосування.

Компанія вважає, що змінений стандарт вплине на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності (продовження)

МСБО (IAS) 40 "Інвестиційна нерухомість" – Зміна статусу інвестиційної нерухомості

Були внесені зміни у пункт 57 щодо зміни класифікації інвестиційної нерухомості, а саме, підприємство має змінювати класифікацію майна на інвестиційну нерухомість чи навпаки, тільки у разі, коли є дані про зміну підходу щодо його використання. Зміна форми використання виникає, якщо майно задовольняє/або перестає задовольняти критерії визнання інвестиційної нерухомості. Також прояснює, що зміна намірів керівництва щодо використання майна саме по собі не є доказом зміни форми використання.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності.

МСФЗ (IFRS) 16 "Оренда"

Мета МСФЗ 16 встановити принципи визнання, оцінки, подання та розкриття оренди, з метою забезпечення того, що орендарі та орендодавці надають відповідну інформацію, яка правильно розкриває ці угоди.

Цей стандарт застосовується до всіх видів оренди, в тому числі суборенди, за винятком:

- договорів оренди на розвідку або використання корисних копалин, нафти, природного газу та подібних невідновлюваних ресурсів;

- договори оренди біологічних активів, що належать орендарю (див. МСБО 41 "Сільське господарство");

- концесійні механізми обслуговування;

- ліцензії на інтелектуальну власність, наданих орендодавцем (див. МСФЗ 15 "Виручка за контрактами з клієнтами"); - права, що належать орендарю за ліцензійними угодами за такими позиціями, як фільми, відео, п'єси, рукописи, патенти і авторські права в рамках МСБО 38 "Нематеріальні активи").

Орендар може прийняти рішення про застосування МСФЗ 16 до оренди нематеріальних активів, за винятком тих, що, перераховані вище.

Різниця, що перед цим стосувалась розмежування операційної та фінансової оренди, більше не застосовується для орендаря. Він визнає контроль над активом та зобов'язання станом на дату, на яку орендодавець надає йому право на користування. МСФЗ 16 використовує інше визначення орендних платежів, ніж те, що міститься в МСБО 17. МСБО 17 не визнає будь-яких змінних орендних платежів. Згідно з МСФЗ 16, платежі, що залежать від ринкової ставки, також належать до орендних, а змінні платежі, що залежать від прибутку не включаються в первісне визнання зобов'язання.

Право тимчасового використання активів розглядається аналогічно іншим нефінансовим активам і амортизується у відповідному для них порядку, а зобов'язання несе за собою відповідне право на нарахування та сплату відсотків. Це як правило тягне за собою збільшення початкових витрат.

Зобов'язання по оренді оцінюються за теперішньою вартістю таких платежів, що підлягають сплаті протягом періоду оренди за ставкою дисконтування, що зазначена у договорі, якщо це можливо. Якщо застосування такої ставки є неможливим, використовують ставку відсотків на позичковий капітал.

Орендодавець класифікує оренду відповідно як фінансову або операційну. Оренда класифікується як фінансова, якщо вона передає всі ризики та вигоди, що пов'язані з правом власності на актив. В іншому випадку оренда класифікується як операційна.

Для фінансової оренди, орендодавець визнає фінансовий дохід протягом строку оренди, базуючись на моделі, що відображає постійну норму доходності на чисті інвестиції. Відповідно від операційної оренди, орендодавець визнає доходи на прямолінійній основі або, за моделлю згідно до якої вигоди від використання активу зменшуються на систематичній основі. Стандарт надає можливість орендареві не використовувати та не здійснювати контроль над активом, якщо:

- оренда може бути визнана у звіті про фінансовий стан таким чином, як і операційні оренда в минулому;

- якщо оренда є короткостроковою або якщо актив є малоцінним.

Компанія вважає, що змінений стандарт вплине на розкриття в фінансовій звітності, однак, точний можливий вплив ще не визначений.

Цикл щорічних змін МСФЗ 2014-2016 років

Зміни, які застосовуються до річних періодів, що починаються з 1 січня 2017 року (МСБО 12) та 1 січня 2018 (МСФЗ 1 та 12). Вносяться зміни до перелічених нижче стандартів:

- МСФЗ (IFRS) 1 "Перше застосування Міжнародних стандартів звітності": видалено додаток Е що описував тимчасові звільнення під час застосування даного стандарту.

- МСФЗ (IFRS) 12 "Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання": внесені уточнення щодо того, що вимоги щодо розкриття інформації окрім описаних в пунктах В10-В16 застосовуються тільки якщо компанія має частину участі у спільних компаніях, дочірніх підприємствах та асоційованих компаніях, що класифіковані як "на продаж" та "призупинення діяльності".

- МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані підприємства": Внесені роз'яснення щодо того, що інвестиції в асоційованої компанії або спільні підприємства, які контролюються суб'єктом, який є венчурним підприємством, можливо оцінювати за справедливою вартістю через прибуток або збиток в залежності від ситуації, при первісному визнанні.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

5. Стандарти видані, які ще не набули чинності (продовження)

КТМФЗ 22 "Операції та аванси в іноземній валюті"

Комітетом з інтерпретації МСФЗ спостерігається деяке розмаїття на практиці щодо використання валютного курсу та визнання відповідних доходів, витрат чи активів при наданні чи отриманні авансів. КТМФЗ 22 роз'яснює порядок обліку операцій з отримання або сплати авансу в іноземній валюті:

- датою операції для цілей визначення курсу є дата первісного визнання немонетарного активу у вигляді передоплати, або доходів майбутніх періодів;
- у випадку декількох надходжень або платежів курс визначається на дату кожного такого надходження або платежу.

Компанія вважає, що змінений стандарт не вплине на розкриття в фінансовій звітності.

6. Виручка від реалізації

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Теплова енергія	200 480	136 322
	200 480	136 322

7. Собівартість реалізації

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Теплова енергія	220 361	134 827
	220 361	134 827

Собівартість реалізації у розрізі груп витрат у звітному періоді включала:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Газ	174 883	95 258
Витрати на оплату праці та відповідні нарахування	31 238	29 560
Амортизація	7 732	7 415
Електроенергія	3 200	3 725
Матеріальні витрати	2 300	4 662
Вода	794	1 774
Витрати на ремонти	198	298
Інші витрати	16	663
	220 361	143 355
За мінусом субвенцій на покриття різниці в тарифах на теплову енергію для населення	-	(8 528)
	220 361	134 827

8. Адміністративні витрати

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Податки	7 315	251
Витрати на оплату праці та відповідні нарахування	5 310	5 141
Послуги банку	3 546	3 647
Інформаційно-консультаційні послуги	369	159
Судовий збір	348	205
Матеріальні витрати	248	938
Послуги зв'язку	145	165
Амортизація	129	175
Витрати на відрядження	77	101
Інші витрати	242	115
	17 729	10 897

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

9. Інші операційні доходи

	2016	2015
Прибуток від:		
- реалізації електроенергії	3 692	779
- наданих послуг з оренди	302	321
- ремонту теплових мереж	105	96
- продажу запасів	2	38
Дохід від безоплатно одержаних активів	1 887	1 997
Дохід від списання кредиторської заборгованості	31	568
Прихід від демонтажу основних засобів	-	116
Інші доходи	1 737	424
	7 756	4 339

10. Інші операційні витрати

	2016	2015
Штрафи	46 202	24 497
Витрати пов'язані із знеціненням дебіторської заборгованості	4 520	8 134
Витрати на утримання профкому	729	755
Витрати пов'язані із вибуттям основних засобів	3	-
Витрати на оплату праці	-	478
Амортизація	-	26
Інші витрати	1 458	431
	52 912	34 321

Штрафи виникли через порушення термінів погашення зобов'язань перед НАК "Нафтогаз України" та Державною фіскальною службою України.

11. Фінансові доходи (витрати)

	2016	2015
Доходи від первісного визнання кредиторської заборгованості	-	1 306
	-	1 306
Витрати пов'язані з отриманням кредитів та позик	(750)	(346)
Витрати від курсових різниць	(2 783)	(446)
Витрати від зміни величини кредиторської заборгованості	(1 893)	(2 097)
	(5 426)	(2 889)

12. Податок на прибуток

Протягом 2016 року діяла ставка оподаткування 18%. Складові витрат з податку на прибуток за рік, що закінчився 31 грудня представлено нижче:

	2016	2015
Відстрочений податок на прибуток	1 275	(2 492)
Доходи / (витрати) з податку на прибуток	1 275	(2 492)

Узгодження витрат/(доходів) з податку на прибуток та добутку облікового прибутку помноженого на ставку оподаткування що її слід застосовувати є наступним:

	2016	2015
Збиток Компанії до оподаткування	(88 192)	(40 967)
Податок на прибуток за ставкою оподаткування, що підлягає застосуванню в Україні в розмірі 18% за 2015 рік	(15 875)	(7 374)
Вплив витрат (доходів), що не беруться до уваги для цілей оподаткування	17 150	4 882
(Витрати)/доходи з податку на прибуток за ефективною ставкою	1 275	(2 492)

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

12. Податок на прибуток (продовження)

У рядку "Вплив витрат (доходів), що не беруться до уваги для цілей оподаткування" в тому числі відображено вплив визнаних у 2016 році штрафів по судових справах з НАК "Нафтогаз України" (примітка 10 та 19).

Станом на звітні дати відстрочені податки Компанії представлено таким чином:

	31.12.2016	Виникнення та сторнування тимчасових різниць	31.12.2015
Відстрочені податкові активи	19 831	17 346	2 485
Резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	4 487	4 487	-
Від'ємне значення об'єкта оподаткування	15 237	13 013	2 224
Основні засоби	-	(189)	189
Резерв під пенсійні виплати	107	35	72
Відстрочені податкові зобов'язання	(3 160)	600	(3 760)
Оцінка кредиторської заборгованості	(3 160)	600	(3 760)
Чистий відстрочений податковий актив/(зобов'язання)	16 671	17 946	(1 275)
Вплив невизнання відстрочених податкових активів	(16 671)	(16 671)	-
Враховано витрат (доходів) від зміни відстрочених податків у Звіті про сукупні доходи	-	1 275	(1 275)

За відсутності в найближчому майбутньому впевненості в отриманні достатнього оподаткованого прибутку, який дозволив би використати вигоду від такого відстроченого податкового активу повністю або частково, Компанія не наводить у звіті про фінансовий стан та у звіті про сукупні доходи інформацію про тимчасові податкові різниці.

	31.12.2015	Виникнення та сторнування тимчасових різниць	31.12.2014
Відстрочені податкові активи	2 485	(10 054)	12 539
Кредиторська заборгованість що перебуває у суді	-	(7 625)	7 625
Резерв під сумнівну дебіторську заборгованість	-	(3 051)	3 051
Від'ємне значення об'єкта оподаткування	2 224	699	1 525
Основні засоби	189	0	189
Визнання субвенції по періодах	-	(85)	85
Резерв під пенсійні виплати	72	8	64
Відстрочені податкові зобов'язання	(3 760)	7 562	(11 322)
Дебіторська заборгованість що перебуває у суді	-	7 420	(7 420)
Оцінка кредиторської заборгованості	(3 760)	142	(3 902)
Чистий відстрочений податковий актив/(зобов'язання)	(1 275)	(2 492)	1 217

Станом на звітні дати, які представлено в цій фінансовій звітності, відстрочені податки обчислено за ставками, які як передбачалося будуть діяти в період реалізації відстроченого податкового активу чи погашення відстроченого податкового зобов'язання (18%).

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

13. Основні засоби

Нижче представлено інформацію про залишки основних засобів на початок та кінець 2016 року:

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Основні засоби, балансова вартість	46 397	51 676
Капітальні інвестиції	16 732	15 553
Передоплати за основні засоби	2 967	63
	<u>66 096</u>	<u>67 292</u>

Нижче представлено інформацію про рух основних засобів у 2016 році:

	Будівлі та споруди	Теплові мережі та мережі водопостачання	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інші основні засоби	Разом
Первісна вартість						
Станом на 01.01.2015	27 057	40 153	55 324	2 109	1 740	126 383
Придбання	1 807	-	7 072	-	36	8 915
Вибуття	(7)	(5)	(192)	-	(21)	(225)
Станом на 31.12.2015	28 857	40 148	62 204	2 109	1 755	135 073
Придбання	431	2 992	889	16	143	4 471
Вибуття	(124)	(1 090)	(1 015)	(17)	(82)	(2 328)
Станом на 31.12.2016	29 164	42 050	62 078	2 108	1 816	137 216
Амортизація						
Станом на 01.01.2015	14 050	25 019	33 904	1 738	1 397	76 108
Нараховано за період	973	2 119	4 190	98	125	7 505
Списано внаслідок вибуття	(5)	-	(189)	-	(22)	(216)
Станом на 31.12.2015	15 018	27 138	37 905	1 836	1 500	83 397
Нараховано за період	1 025	2 232	4 415	10	110	7 792
Списано внаслідок вибуття	(10)	(157)	(202)	(1)	-	(370)
Станом на 31.12.2016	16 033	29 213	42 118	1 845	1 610	90 819
Балансова вартість						
Станом на 31.12.2015	13 839	13 010	24 299	273	255	51 676
Станом на 31.12.2016	13 131	12 837	19 960	263	206	46 397

Більшість основних засобів Компанії було придбано у період, що характеризувався в Україні гіперінфляцією. Станом на 31.12.2016 Компанія не відображає право постійного користування земельними ділянками загальною площею 8,7 га у складі основних засобів, що занижує вартість основних засобів станом на звітні дати. Інформацію про первісну вартість основних засобів, які є повністю амортизованими, представлено нижче:

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Повністю амортизовані об'єкти ОЗ	23 694	23 362

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

14. Запаси

	31.12.2016	31.12.2015
Товари	3 785	3 785
Матеріали	2 713	2 548
Труби та запасні частини до теплових мереж	1 581	1 106
Паливо	199	281
Запасні частини	125	41
Будівельні матеріали	91	73
Інші	150	357
	8 644	8 191

15. Торгова дебіторська заборгованість

	31.12.2016	31.12.2015
Теплова енергія	89 565	56 070
Інша торгова дебіторська заборгованість	1 557	1 185
	91 122	57 255
Мінус: Резерв на сумнівні борги	(25 158)	(24 641)
	65 964	32 614

Узгодження змін у резерві на сумнівні борги наведено нижче:

	2016	2015
Станом на 1 січня	24 641	16 949
Нараховано за рік	4 520	8 134
Використано	(4 003)	(442)
Станом на 31 грудня	25 158	24 641

Аналіз торгової дебіторської заборгованості за термінами протермінування станом на 31 грудня представлено нижче:

	Не протермінована і не знецінена	Знецінена	Протермінована але не знецінена				Разом
			До 90 днів	90-180 днів	180-365 днів	Понад 360 днів	
31.12.2016	35 868	25 158	14 236	61	279	15 520	91 122
31.12.2015	13 338	24 641	6 351	397	2 640	9 888	57 255

16. Інша дебіторська заборгованість

	31.12.2016	31.12.2015
Дебіторська заборгованість за незадекларованим ПДВ	14 099	-
Дотації з Державного бюджету України	6 184	7 365
Субвенції з Державного бюджету України	2 430	2 488
Аванси видані	1 155	188
Обмежені у використанні грошові кошти на рахунках в банках	922	1 146
Дебіторська заборгованість за розрахунками із фондом соціального страхування	59	71
Обмежені у використанні товари	10	10
	24 859	11 268

Обмежені у використанні товари включають в себе товари передані на комісію, що були вилучені Державною фіскальною службою України в ході розслідування справи за фактом ухиляння від сплати податків та залишки на рахунках банків, в яких було розпочату процедуру тимчасової ліквідації протягом звітного періоду.

Дотації з Державного бюджету України включають в себе різницю в тарифах на теплову енергію, що виробляється, транспортується та постачається населенню, яка виникає у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії тарифам, що затверджуються та/або погоджуються органами державної влади чи місцевого самоврядування, а також субсидії та пільги гарантовані певним категоріям споживачів державою.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

17. Статутний капітал

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Учасник		
Івано-Франківська міська рада - 100%	57 597	43 438
	<u>57 597</u>	<u>43 438</u>

Компанія отримала поповнення до статутного капіталу на загальну суму 14 159 тис. грн. протягом 2016 року.

18. Довгострокові позики

	<u>Відсоткова ставка</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Незабезпечені позики у Євро	6%	7 077	7 422
Незабезпечені позики у Євро	2%+Маржа	12 375	-
		<u>19 452</u>	<u>7 422</u>

Станом на 31 Грудня 2016 року Компанія має довгострокову позику від НЕФКО на суму 7 077 тис.грн. з терміном повернення 20 Червня 2021 року під 6% річних для фінансування енергозберігаючих заходів та довгострокову позику від ЄБРР на суму 12 375 тис.грн. під 2% річних + маржа для фінансування реконструкції та модернізації системи теплопостачання міста Івано-Франківська.

19. Інші довгострокові зобов'язання

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Довгострокова частка реструктуризованої кредиторської заборгованості за газ	9 722	8 763
Довгострокова частка реструктуризованої кредиторської заборгованості за воду	3 252	2 293
Довгострокова частка реструктуризованої кредиторської заборгованості з податку на прибуток	694	480
	<u>13 668</u>	<u>11 536</u>

У травні 2011 р. вступив в силу Закон України №3319 "Про деякі питання заборгованості за спожитий природний газ і електричну енергію". Цей закон дозволяє компаніям, що займаються розповсюдженням газу, списувати свою кредиторську заборгованість за газ спожитий до 1 січня 2010, що належить НАК "Нафтогаз України" та її дочірнім підприємствам (включаючи ДК "Газ України"), а також реструктурувати кредиторську заборгованість за газ отриманий у 2010 р.

Між Компанією та ДК "Газ України" укладено договори про розстрочення погашення заборгованості у вигляді основного боргу за Договором поставки природного газу від № 06/10-1054-БО-15 від 14.10.2010 на суму 21'671 тис.грн. терміном на 20 років; за рішенням господарського суду Івано-Франківської області від 19.05.2011 у справі №5010/576/2011-2/29 на суму 12'306 тис. грн. терміном на 20 років.

Також між Компанією та КП "Водокотехпром" укладено договори про розстрочення погашення заборгованості у вигляді основного боргу за рішенням господарського суду від 01.04.2005 у справі №9/18 на суму 1'553 тис. грн. терміном на 5 років; за рішенням господарського суду від 04.12.2007 у справі №2/269 на суму 1'788 тис. грн. терміном на 5 років.

20. Доходи майбутніх періодів

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Станом на 1 січня	7 406	-
Нараховано за рік	-	7 406
Використано	(32)	-
Станом на 31 грудня	<u>7 374</u>	<u>7 406</u>

Протягом року який закінчився 31 грудня 2015 року Компанія отримала грант від Північної екологічної фінансової корпорації у сумі 7 406 тис.грн. на реконструкцію та модернізацію системи теплопостачання.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

21. Торгова кредиторська заборгованість

	31.12.2016	31.12.2015
Газ	175 653	96 980
Товари	4 554	4 554
Вода	4 491	4 512
Інше	1 489	2 206
	186 187	108 252

22. Інша кредиторська заборгованість

	31.12.2016	31.12.2015
Зобов'язання з ПДВ	34 079	25 722
Зобов'язання за іншими податки	13 919	360
Аванси отримані	9 052	3 250
Розрахунки з працівниками та відповідні нарахування	2 380	2 162
Пенсійне забезпечення	502	903
Зобов'язання за юридичними послугами	-	1 951
Податок на прибуток	-	230
	59 932	34 578

23. Короткострокові позики

	Відсоткова ставка	31.12.2016	31.12.2015
Незабезпечені позики у Євро	6%	2 022	1 049
Незабезпечені позики у Євро	2%+Маржа	8 527	-
		10 549	1 049

24. Резерви

	Резерв на забезпечення майбутніх штрафів, пені	Резерв на пенсійні виплати	Всього
Станом на 01 січня 2015 року	4 138	358	4 496
Списання резерву	-	(150)	(150)
Нарахування резерву	23 375	190	23 565
Станом на 31 грудня 2015 року	27 513	398	27 911
Списання резерву	-	(42)	(42)
Нарахування резерву	9 866	240	10 106
Станом на 31 грудня 2016 року	37 379	596	37 975

У 2016 році Компанія не виконувала своїх договірних зобов'язань за поставку газу перед НАК "Нафтогаз України", а саме не здійснювала вчасно оплати. Даними договорами та чинним законодавством передбачено нарахування пені, штрафу та інфляційних за таке порушення договірних зобов'язань. На суму останніх Компанією було створено резерв на забезпечення майбутніх штрафів та пені.

25. Управління фінансовими ризиками**Фактори фінансового ризику**

У результаті своєї діяльності Компанія піддається впливу ряду фінансових ризиків, а саме ризику ліквідності, операційному ризику, ризику дотримання законів, ризику судового процесу та іншим ризикам, що є результатом впливу фінансових інструментів, якими вона володіє.

Загальна програма Компанії по управлінню ризиками сконцентрована на непередбачуваності фінансових ринків і націлена на мінімізацію потенційних негативних наслідків.

Політику управління ризиками, яка використовується Компанією, розкрито нижче.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

25.1. Кредитний ризик

Компанія стикається із кредитним ризиком, який визначається як ризик того, що контрагент не зможе погасити суму заборгованості в повному обсязі при настанні строку погашення. Максимальний рівень кредитного ризику Компанії в цілому відображається в балансовій вартості фінансових активів, яка наведена у звіті про фінансовий стан. Вплив можливих взаємозаліків активів і зобов'язань на зменшення потенційного кредитного ризику незначний. Резерви на знецінення створюються для покриття збитків, які можуть бути понесені на звітну дату.

Специфіка діяльності Компанії, а саме надання послуг з постачання теплової енергії для населення, не дозволяє Компанії впливати на вибір контрагентів, з якими Компанія співпрацюватиме у майбутньому. При цьому Компанія отримує підтримку з боку засновника – Івано-Франківської міської ради.

25.2. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик того, що Компанія може зіткнутися з труднощами при погашенні своїх фінансових зобов'язань. Причиною зростання рівня ризику ліквідності може стати суттєва невідповідність між термінами погашення фінансових активів та фінансових зобов'язань у випадку, коли терміни погашення фінансових активів перевищують терміни погашення фінансових зобов'язань.

Завданням управлінського персоналу Компанії є підтримка балансу між безперервним фінансуванням і достатньою кількістю грошових коштів та їх еквівалентів та інших високоліквідних активів та підтриманням відповідного рівня кредитних зобов'язань перед постачальниками та банками. Варто звернути увагу, що у зв'язку з нестабільною фінансово-економічною ситуацією в Україні, залучення зовнішніх джерел фінансування у випадку необхідності підтримки достатнього рівня ліквідності видається досить проблематичним.

В наведеній нижче таблиці представлено фінансові зобов'язання Компанії в розрізі видів та термінів погашення станом на звітну дату:

	На вимогу	< 3 місяців	3-12 місяців	1-5 років	> 5 років	Всього
31.12.2016						
Торгова кредиторська заборгованість	95 743	33 623	4 076	19 018	33 727	186 187
Розрахунки по ПДВ	-	-	34 079	-	-	34 079
Позики	-	10 549	19 452	-	-	30 001
Резерви	37 976	-	-	-	-	37 976
Розрахунки по заробітній платі	-	2 380	-	-	-	2 380
Розрахунки по пенсійному забезпеченню	-	501	-	-	-	501
Розрахунки по інших податках	-	13 919	-	-	-	13 919
	133 719	60 972	57 607	19 018	33 727	305 043

	На вимогу	< 3 місяців	3-12 місяців	1-5 років	> 5 років	Всього
31.12.2015						
Торгова кредиторська заборгованість	55 595	19 524	2 367	11 043	19 723	108 252
Розрахунки по ПДВ	-	-	25 722	-	-	25 722
Розрахунки по податку на прибуток	-	4	226	-	-	230
Зобов'язання за юридичними послугами	1 951	-	-	-	-	1 951
Розрахунки по заробітній платі	-	2 162	-	-	-	2 162
Розрахунки по пенсійному забезпеченню	-	903	-	-	-	903
Розрахунки по інших податках	-	360	-	-	-	360
	57 546	22 953	28 315	11 043	19 723	139 580

Протягом року що закінчився 31 грудня 2016 Компанією було здійснено закупівлі від трьох найбільших постачальників на суму 205 839 тис. грн., 30 861 тис. грн. та 2 072 тис. грн., що становить загалом близько 94% від загального обсягу закупівель.

25.3. Операційний ризик

Операційний ризик є ризиком, який виникає з дефіциту інформаційних технологій і системного управління Компанії, як ризик, який залежить від людських помилок. Компанія оцінює, підтримує та оновлює використовувані системи на безперервній основі.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

станом на 31 грудня 2016 року

(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

25.4. Управління капіталом

Основними категоріями фінансових інструментів Компанії станом на звітні дати є такі:

	31.12.2016	31.12.2015
Фінансові активи		
Грошові кошти та їх еквіваленти	17 667	2 552
Торгова дебіторська заборгованість (примітка 15)	65 964	32 614
Інша дебіторська заборгованість (примітка 16)	24 859	11 268
	108 490	46 434

Справедлива вартість фінансових активів на звітні дати приблизно дорівнює їх балансовій вартості.

	31.12.2016	31.12.2015
Фінансові зобов'язання		
Інші довгострокові зобов'язання (примітка 19)	13 668	11 536
Торгова кредиторська заборгованість (примітка 21)	186 187	108 252
Інша кредиторська заборгованість (примітка 22)	59 932	34 578
	259 787	154 366

Компанія розглядає статутний та додатковий капітал як джерела формування капіталу. Завданнями управлінського персоналу при управлінні капіталом є забезпечення спроможності Компанії продовжувати функціонувати з метою отримання прибутків для засновників та вигод для інших зацікавлених осіб, а також для забезпечення фінансування своїх операційних потреб, капіталовкладень та стратегії розвитку Компанії. Політика Компанії з управління капіталом спрямована на забезпечення та підтримку оптимальної структури капіталу з метою зменшення сукупних витрат на залучення капіталу і забезпечення гнучкості доступу Компанії до ринків капіталу.

Компанія здійснює контроль капіталу з допомогою коефіцієнта фінансового важеля, який є результатом ділення чистої заборгованості на суму власного капіталу та чистої заборгованості. До складу чистої заборгованості включаються торгова та інша кредиторська заборгованість за вирахуванням грошових коштів та їх еквівалентів.

	31.12.2016	31.12.2015
Торгова та інша кредиторська заборгованість	246 119	142 830
Грошові кошти та їх еквіваленти	(17 667)	(2 552)
Обмежені у використанні грошові кошти на рахунках в банках	(922)	(1 146)
Чиста заборгованість	227 530	139 132
Власний капітал	(151 907)	(77 512)
Власний капітал і чиста заборгованість	75 623	61 620
Коефіцієнт фінансового важеля	301%	226%

Обмежені у використанні грошові кошти на рахунках в банках, що беруть участь у розрахунку Коефіцієнта фінансового важеля, будуть використані на погашення заборгованості Компанії перед НАК "Нафтогаз України".

25.5. Ризик зменшення обсягів енергопостачання

Електроенергія та газ є основними джерелами енергії, що використовується Компанією. Компанія, як і більшість виробничих підприємств розташованих в Україні зіткнулась із суттєвими загрозами щодо безперервності подальшого постачання енергоносіїв, зокрема природного газу. Будь-які збої в постачанні енергоносіїв можуть призвести до зупинки виробництва теплової енергії та електроенергії, а отже матимуть негативний ефект на результати операційної діяльності.

Також, такі фактори, як зростання та нестабільність цін на природний газ, а також ймовірна нестабільність у подальших постачаннях природного газу, можуть вплинути на собівартість кінцевої продукції Компанії. Постачання природного газу та його собівартість залежать від рішень, що приймаються урядом України, які у свою чергу значним чином залежать від умов постачання, запропонованих Російською Федерацією. Компанія займається оцінкою ризику та розробляє заходи для його мінімізації.

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

25.6. Ризик недотримання законів

Ризик недотримання вимог нормативних актів є ризиком фінансових втрат внаслідок недотримання законів і постанов держави. Ризик обмежується завдяки моніторингу впливу та застосування нормативно-правових актів, які мають відношення до діяльності Компанії.

25.7. Ризик судового процесу

Ризик судового процесу є ризиком фінансових збитків, переривання діяльності Компанії або будь-якої іншої небажаної ситуації, яка виникає з можливості невиконання або порушення юридичних контрактів і відповідно судових процесів. Ризик обмежується договорами, які використовуються Компанією для здійснення операцій.

26. Операції з пов'язаними сторонами та ключовим управлінським персоналом

Пов'язані сторони включають організації, що перебувають під спільним контролем та ключовий управлінський персонал. Кінцевою контролюючою стороною є територіальна громада міста Івано-Франківськ, що представлена органом місцевого самоврядування Івано-Франківською міською радою.

Компанія мала такі залишки по операціях з пов'язаними сторонами станом на 31.12.2016 р. та 31.12.2015 р.

	31.12.2016	31.12.2015
Компанії під спільним контролем		
Торгова та інша дебіторська заборгованість	7 741	5 292
Торгова та інша кредиторська заборгованість	(290)	(5)
Компанія мала такі операції з пов'язаними сторонами протягом 2016 р. та 2015 р.:		
	2016	2015
Компанії під спільним контролем		
Реалізація теплової енергії	66 556	45 396
Засновник		
Внески до статутного капіталу	14 159	10 840
Внески до іншого вкладеного капіталу	250	2 059

За звітний період, що закінчився 31 грудня 2016 року винагорода ключового управлінського персоналу складала 734 тис. грн. (2015 – 826 тис.грн.).

27. Події після звітної дати

Після дати звіту про фінансовий стан і до дати затвердження фінансової звітності до випуску не відбулося суттєвих подій, які б надавали додаткову інформацію щодо фінансової звітності Компанії, та які необхідно було б відображати у фінансовій звітності.

28. Виправлення помилок

Протягом звітного періоду Компанія ідентифікувала та виправила наступні помилки, що виникли протягом 2015р.:

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Примітка	2015 скориговано	Коригу- вання	2015 не скориговано
Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від покупців	147 446	-	147 446
Надходження дотацій з Державного	21 446	-	21 446
Інші надходження	275	(5 324)	5 599
Інші оплати	(3 703)	(3 099)	(604)
Оплата податків і зборів та судових витрат	(21 961)	-	(21 961)
Оплата працівникам	(19 757)	-	(19 757)
Оплата постачальникам	(132 571)	-	(132 571)
	(8 825)	(8 423)	(402)

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
станом на 31 грудня 2016 року
(у тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

28. Виправлення помилок (продовження)

Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності

Оплати за придбані необоротні активи		(11 416)	-	(11 416)
		(11 416)	-	(11 416)

Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності

Отримання позик	1	8 423	8 423	-
Повернення позик		-	-	-
Внески до статутного капіталу		10 839	-	10 839
		19 262	8 423	10 839

Чистий рух грошових коштів за період

		(979)	-	(979)
Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на початок періоду		4 677	-	4 677
Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на кінець періоду		3 698	-	3 698

1. У фінансовій звітності за попередній рік Компанія презентувала рух грошових коштів від отримання позик в інших надходженнях (оплатах) в операційній діяльності. В 2016 році дані надходження рекласифіковано у фінансову діяльність.